

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

ÎNCHEIERE

cu privire la soluționarea conflictului negativ de competență între
Judecătoria Chișinău și Judecătoria Orhei,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în
judecată depusă de Veronica Cocîrlă împotriva Casei Naționale de Asigurări
Sociale cu privire la anularea actelor administrative, obligarea emiterii
actului administrativ favorabil,

*(Dosarul nr. 2ac-13/25
NR. PIGD 2-24064482-01-2cc-24012025)*

Conflictul negativ de competență.

12 februarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces conflictul negativ de competență între Judecătoria Chișinău și Judecătoria Orhei,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Ion Malanciuc,

Diana Stănilă, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 11 iunie 2024, prin intermediul poștei terestre (f.d.34-35), Veronica Cocîrlă a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, solicitând anularea deciziei pârâtului nr. 3463 din 19 aprilie 2024 privind respingerea cererii prealabile, anularea deciziei Oficiului teritorial Șoldănești nr. 2024/45/1/20591 din 29 februarie 2024 privind respingerea cererii de acordare a indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți, admiterea cererii din 27 februarie 2024 privind stabilirea și plata indemnizației în cazul decesului soțului, obligarea stabilirii și achitării indemnizației cu emiterea actelor administrative necesare, începând cu data înaintării cererii din 27 februarie 2024.

POZIȚIA JUDECĂTORIEI CHIȘINĂU

2. Prin încheierea din 11 iulie 2024 a Judecătoriei Chișinău s-a primit în procedură spre examinare prezenta cerere de chemare în judecată.

3. La 26 iulie 2024, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la cererea de chemare în judecată, solicitând respingerea acesteia ca neîntemeiată.

4. Prin încheierea din 28 noiembrie 2024 a Judecătoriei Chișinău s-a declinat competența Judecătoriei Chișinău de la judecarea cauzei de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Cocîrlă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative individuale defavorabile. S-a transmis cauza Judecătoriei Orhei, sediul Central, pentru examinare conform competenței.

POZIȚIA JUDECĂTORIEI ORHEI

5. Prin încheierea din 12 decembrie 2024 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, s-a suspendat procesul în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Cocîrlă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil. S-a transmis dosarul Curții de Apel Bălți pentru soluționarea conflictului negativ de competență.

POZIȚIA CURȚII DE APEL NORD

6. Prin încheierea din 09 ianuarie 2025 a Curții de Apel Nord s-a ridicat de la examinare prezenta cauză și s-a transmis Curții Supreme de Justiție pentru soluționarea conflictului negativ de competență.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

7. Art. 10 din Codul administrativ:

„(1) Actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin nașterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public.”

8. Art. 11 din Codul administrativ:

„(1) Actele administrative individuale pot fi:

a) acte defavorabile – actele care impun destinatarilor lor obligații, sancțiuni, sarcini sau afectează drepturile/interesele legitime ale persoanelor ori care resping, în tot sau în parte, acordarea avantajului solicitat;

b) acte favorabile – actele care creează destinatarilor săi un beneficiu sau un avantaj de orice fel.

(2) Destinatarul unui act administrativ individual este doar persoana către care actul administrativ se îndreaptă. Terții, ale căror drepturi sînt afectate de actul administrativ individual, nu sînt destinatarii acestuia.”

9. Art. 20 din Codul administrativ:

„Dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.”

10. Art. 191 din Codul administrativ:

„(1) Cu excepția cazurilor prevăzute la alin.(2) și (3), judecătorii soluționează în fond toate acțiunile în contencios administrativ.”

11. Art. 196 din Codul administrativ:

„(1) Acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică care a desfășurat activitatea administrativă contestată, dacă legea nu prevede altfel.

(2) Dacă la o procedură de contencios administrativ participă mai multe autorități publice, acțiunea în contencios administrativ se depune la instanța de judecată în a cărei rază teritorială își are sediul autoritatea publică pîrîtită.”

12. Art.197 din Codul administrativ:

„Nimeni nu poate fi lipsit de dreptul judecării procesului de către instanța în a cărei competență este dată prin lege cauza, cu excepțiile expres stabilite de lege.”

13. Art. 200 din Codul administrativ:

„(1) Instanța de judecată în fața căreia a apărut conflictul de competență de natura celui definit la art.58 alin.(2) suspendă din oficiu procesul și prezintă dosarul instanței competente să soluționeze conflictul de competență.

(2) Conflictul de competență dintre două judecătorii din jurisdicția aceleiași curți de apel se soluționează de către curtea de apel respectivă.

(3) Conflictul de competență dintre judecătoriile din jurisdicția diferitor curți de apel, dintre o judecătorie și o curte de apel sau dintre două curți de apel se soluționează de către Curtea Supremă de Justiție.

(4) Conflictul de competență se soluționează fără citarea participanților la proces, printr-o încheiere nesusceptibilă de recurs.”

14. Art. 7 din Codul administrativ:

„Autoritate publică se consideră orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.”

15. Art. 8 din Codul administrativ:

„Regimul de putere publică reprezintă ansamblul competențelor prevăzute de lege în vederea realizării sarcinilor autorităților publice, care le conferă posibilitatea de a se impune cu forță juridică obligatorie în raporturile lor cu persoane fizice sau juridice.”

16. Art. 203 din Codul administrativ:

„Participanți la proces sînt: a) părțile; b) persoanele atrase în proces de instanța de judecată; c) alți subiecți investiți de lege cu drept de sesizare.”

17. Art. 204 din Codul administrativ:

„Părți în procedura de contencios administrativ pot fi persoanele fizice sau juridice și autoritățile publice în sensul art.7.”

18. Art.43 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489 din 08 iulie 1999:

„(1) Casa Națională administrează sistemul public de asigurări sociale și gestionează bugetul asigurărilor sociale de stat prin contul unic trezorerial al Ministerului Finanțelor.
(2) Sediul Casei Naționale este în municipiul Chișinău.”

19. Art.46 din Legea privind sistemul public de asigurări sociale nr.489 din 08 iulie 1999:

„(1) Regulamentul privind organizarea și funcționarea Casei Naționale, precum și structura și efectivul-limită ale acesteia se aprobă de Guvern.
(2) În funcție de numărul și de structura categoriilor de asigurați și beneficiari de prestații sociale, precum și de complexitatea activității la nivel teritorial, se constituie case teritoriale. Numărul caselor teritoriale se stabilește în Regulamentul privind organizarea și funcționarea Casei Naționale.”

20. Anexa 1 la Hotărârea Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 230 din 10 aprilie 2020, Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale:

„2.Casa Națională de Asigurări Sociale (în continuare – *Casa Națională*) este autoritate administrativă centrală din subordinea Guvernului, care asigură realizarea politicii statului în domeniile de activitate ce îi sunt încredințate.

3. Casa Națională este persoană juridică de drept public, cu sediul în municipiul Chișinău, și dispune de denumire, de ștampilă cu Stema de Stat a Republicii Moldova, de conturi trezoreriale, precum și de alte atribute specifice autorităților administrative centrale, stabilite în legislație.

15. Casa Națională este formată din aparatul central și casele teritoriale de asigurări sociale.

16. Aparatul central al Casei Naționale exercită funcții care țin de organizarea, coordonarea, îndrumarea și controlul privind realizarea proceselor de activitate de către casele teritoriale de asigurări sociale și realizează funcții de suport la nivel național.

17. Casele teritoriale de asigurări sociale sunt subdiviziuni teritoriale, servicii publice desconcentrate, administrate în mod direct, fără personalitate juridică, care prestează servicii de asigurări sociale și asigură deservirea populației la nivel teritorial.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că prin acțiunea înaintată de către Veronica Cocîrlă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, s-a solicitat anularea deciziei Casei Naționale de Asigurări Sociale nr. 3463 din 19 aprilie 2024 privind respingerea cererii prealabile, anularea deciziei Oficiului teritorial Șoldănești nr. 2024/45/1/20591 din 29 februarie 2024 privind respingerea cererii de acordare a indemnizației în cazul decesului unuia dintre soți, admiterea cererii din 27 februarie 2024 privind stabilirea și plata indemnizației în cazul decesului soțului, obligarea stabilirii și achitării indemnizației cu emiterea actelor administrative necesare, începând cu data înaintării cererii din 27 februarie 2024 (f.d.2-5).

22. În contextul prevederilor art. 191 alin. (1), art.196 din Codul administrativ, citate supra, competența jurisdicțională pentru examinarea acestei acțiuni în contencios administrativ revine Judecătoriei Chișinău, în raza teritorială a căreia își are sediul autoritatea publică, la caz Casa Națională de Asigurări Sociale. Or, în sensul pct. 17 din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Casei Naționale de Asigurări Sociale, citat supra, casele teritoriale de asigurări sociale sunt subdiviziuni teritoriale, servicii publice desconcentrate, administrate în mod direct, fără personalitate juridică, care prestează servicii de asigurări sociale și asigură deservirea populației la nivel teritorial.

23. În altă ordine de idei, acțiunea formulată de către Veronica Cocîrlă este înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, or, subdiviziunea teritorială din Șoldănești nu are calitate procesuală în prezentul proces.

24. Potrivit practicii consecvente a Curții Supreme de Justiție în cauzele nr.2ac-262/24, nr.2ac-480/24, ar fi fost de competența judecătoriei din raza subdiviziunii teritoriale, dacă parte în proces ar fi fost Casa Teritorială de Asigurări Sociale, însă la caz parte este doar Casa Națională de Asigurări Sociale.

25. În pofida faptului că Judecătoria Chișinău a indicat în încheierea din 28 noiembrie 2024 cu calitatea de pârât inclusiv Casa Teritorială de Asigurări Sociale Șoldănești (f.d.64-65), Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție relevă că din cererea de chemare în judecată depusă de către Veronica Cocîrlă rezultă că ultima nu a indicat la cercul participanților

la proces subdiviziunea teritorială, nici în calitate de terț, iar instanța de judecată nu a soluționat nici chestiunea atragerii în proces a acesteia (f.d.63).

26. Deși Judecătoria Chișinău declinând competența în favoarea Judecătoriei Orhei a reținut în esență că revendicările reclamantei sunt în legătură directă cu activitatea administrativă a Oficiului teritorial de asigurări sociale Șoldănești și obiectul acțiunii constituie anularea unor acte administrative emise de ultimul, nu poate fi ignorat faptul că de către reclamantă este contestată și decizia (răspunsul) nr.3463 din 19 aprilie 2024 a Casei Naționale de Asigurări Sociale prin care ultima s-a pronunțat pe marginea cererii prealabile înaintate de Veronica Cocîrlă.

27. Drept urmare, competența la examinarea cauzei date de contencios administrativ revine Judecătoriei Chișinău, or, este contestat inclusiv răspunsul Casei Naționale de Asigurări Sociale.

28. De asemenea, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție notează că modul de reglementare al dreptului de acces la justiție este în concordanță cu principiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, conform cărora exercitarea dreptului de acces la justiție presupune tocmai asigurarea accesului oricărei persoane la un tribunal instituit de lege, adică garantarea unei proceduri judiciare în fața căreia să se poată realiza efectiv acest drept. Prin prisma standardelor Curții Europene a Drepturilor Omului, nerespectarea de către o instanță a dispozițiilor de drept intern implică în principiu o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție (cauza DMD Group, A.S. vs Slovacia, 05 octombrie 2010, § 61).

29. Mai mult, articolul 6 § 1 al Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale garantează ca prim aspect al procesului echitabil înfăptuirea justiției de către „un tribunal investit de lege”, adică în primul rând având competență clar stabilită de legea națională. De aceea, normele de competență jurisdicțională sunt de strictă interpretare, iar orice interpretare extensivă sau restrictivă trebuie calificată ca abuz de drept.

30. În corolar, Completul de Judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că examinarea acestei cauze de contencios administrativ este de competența Judecătoriei Chișinău.

31. Ținând cont de cele expuse, în conformitate cu art. 200 alin.(3), art.230 din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Constată competența Judecătoriei Chișinău la examinarea cauzei de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Cocîrlă împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Se transmite Judecătoriei Chişinău pentru examinare cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Veronica Cocîrlă împotriva Casei Naţionale de Asigurări Sociale cu privire la anularea actelor administrative, obligarea emiterii actului administrativ favorabil.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Preşedinte

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Diana Stănilă